Porto opłacono ryczałtem.

Ч. 37. (368)

Неділя, дня 12. вересня 1926.

Рік VIII.

Адреса Редакції і Адміністрації:
„Український Голос"
Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807. Передплата в краю виносить **10 зол.** річно, **5·50 зол.** піврічно, **3 зол.** чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату в Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу" в Zivnostenska Banka Praze). Для Франції 100 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.
Рукописів Редакція не звертає. Неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Тарифа оголошень за текстом за 1 вірш міліметровий одно шпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 вол. пол для дрібних промисл. укр. інстит. 0·16 вол. п. Дрібні оголошення по 0·15 вол. п. за слово, найменше дрібне оголошення 1 вол. п., для шукаючих праці подані безпосередно до Адм. по 0·10 вол. п. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовлючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Для нас — без нас.

Конкордат, заключений між Ватиканом і Польщею, постановляє між иншим, що епископів для нас іменує сам папа в порозумінню з польським правительством. З формального боку всьо в порядку. Така постанова видається зовсім природною кождому горожанинови европейської суспільности. В наших відносинах є вона одначе для нас дуже кривдяча й небезпечна.

Насамперед наша церковна провінція (наші три дієцезії) не є звичайною собі провінцією західної, латинської церкви. Ми становимо під канонічним і обрядовим оглядом частину церкви східної. Ми маємо проте як орієнтали свої окремі права, свою окрему традицію. Цих своїх прав і цеї своєї традиції ми ніколи не зречемося.

По канонам східної церкви у виборі епископа беруть участь сусідні епископи (очевидно: нашого обряду), духовенство і заступники народу. Щойно так вибраного епископа потверджувала (зглядно висвячувала) найвисша церковна влада (тепер папа) і правительство.

Такий спосіб вибору епископа є і канонічний і раціональний, дарма, що хтось бачить у сьому „большевицькі методи". Коли були „большевиками" під цим оглядом християне перших віків, коли „большевицькою" була ціла східна церква враз із усіми своїми св. Вітцями й світочами, коли „большевиками" були всі наші предки, так мусимо й ми бути такими „большевиками" та добиватися всіми способами відобраних нам насильно „большевицьких" прав що до вибору епископів. Західної, латинської дисципліни, західних звичаїв і канонів ми ані не хочемо ані не потребуємо. Нам мусять звернути те, що нам загарбали, ми мусимо дістати назад свої права й звичаї східної церкви. А послідовно, ми не перестанемо виступати як орієнтали проти кривдячої нас постанови конкордату що до вибору епископів.

Згадана постанова конкордату є ще й з иншого боку для нас кривдяча й небезпечна.

Між нами і нашими сусідами йде завзята боротьба. Проекти для знищення нас кождому відомі. А тимчасом конкордат постановляє, що епископа іменує папа по порозумінню з правительством.

Як це „порозуміння" в практиці виглядає? Кого тут треба розуміти фактично, а не формально, під тим „правительством"? А вжеж нікого иншого, як польських біскупів, польських єзуїтів, польських воєводів, старостів і поліцаїв, а передовсім польські „народові організації". Згода отже цих всіх чинників буде рішати про вибір українського епископа! Зате тих, для котрих епископ має бути постановлений, ані не запитають! Бо й пощо? Всюди тільки право сильнійшого...

Чи такий спосіб вибору епископа справедливий, чи він для нас безпечний?

Поминення нас і покривдження нас і наших прав, може одначе скоро принести дуже прикрі овочі. Політичний стан у нас непевний. В нашім найблизшім сусідстві большевизм і православє. З нами може ріжно статися. В таких часах повинен папський Рим старатися про те, щоби на чоло нашої церкви ставити людей, котрі малиби якнайбільшу любов і довіре серед духовенства й народу. Тільки такі люде зможуть удержати нарід при зєдиненій церкві. Ставленнєм і толєрованнєм людей ненависних відтручує Рим наш нарід від католицької церкви, робить себе ненависним, підкопує унію.

Рим числиться тільки з теперішністю, він глядить тільки на нинішний день, бажає найбільше користи витягнути тільки з теперішної хвилі, а не зважає на те, що буде дальше. Нас, інтересованих, жах збирає за нашу церкву в найблизчій будучности. Чи ватиканським кругам така байдужа чотиримільонова церковна провінція? А деж тоді той „добрий пастир"? — о. С. С.

Немилий спомин.

Жнива, жнива — вже й по жнивах. Хоть як ми селяни, до тяжкої праці призвичаєні, то таки перва почули ми добре свої кости і вони якби промовляли: „се трошка за богато"... І жартобливий Прокіп цілком слушно сказав, що селяни повинні самі в себе вибороти на літо 8 годинний час ...відпочинку.

Та хтоби з нас нарікав на працю! Без неї не почувби чоловік в житю ніякої приємности, ані утіхи, а люди то і приповідають: „Нема гіршої кари Божої, як чоловікови не хочеться працювати". Але між нами таких нема. Не страшною є для людий праця, але — безробіття.

Одначе многим з нас працювалося так тяженько, що коло тої праці боліло нас серце ще більше, як наші кости... А серце чейже від праці не боліло. І голова неодному з нас була такою тяжкою, що чоловік сам собі не довіряв: чи та голова так розболілась від сонця, чи... від думок.

Ой не від сонця, а таки від думок. — „Коби в мене були жнива від понеділка до суботи, то ще би я якось рік перепхав, але що в мене жнива від суботи до понеділка, то коби хоть не вмерти межи двома хлібами з голоду" — так скаржився сусід перед сусідом і его чоло було дуже захмарене... Він з жінкою все за один день вижав! А там знов, за четвертим селом, жали наші безземельні халупники, бо знайшли ще там нерозпарцельований фільварок. Не питайте, кілько вони за два тижні „на гурт" заробили, а що вони при тім „полуднали", бо як се десь далеко в світі прочитають, то або не повірять, або будуть їх уважати за дуже темних. Бо десь може не знають, що вони дуже бідні і не знають, длячого бідні. Ми всі знаємо, кілько вони на тих жнивах „заробили"... А навіть ті, що жали на своїм, не дуже після жнив веселі. Обчислили, що тих снопів, яких часть зросла і згнила, зовсім за мало на хліб, а тут щей з того треба взутись, одягнутись, податки... А якби так до Ксеньки трафилися люди, то вже на весілля конче треба десь позичити. А такі клопоти, яких люди зовсім не сподіються і їх не виглядають, чи оминуть вони кождого з нас?

Про тих, що їх ниви понищили повені чи градові тучі, лячно і подумати! Без ніякої помочі, їх життя стане великою мукою і хто про ті терпіння зможе вірно розказати? А таких є тисячі і тисячі і ними власний нарід мусить пожуритись і їм помогти!

Кинувши оком по жнивах, стає ясно, що землі для нас вже за мало, а многі з нас вже її зовсім не мають. Менша часть землі перейшла по панщині в руки селян, а решта лишилась в руках обшарників. І коли скінчилась панщина примусова, то незадовго почалась була панщина добровільна. Нікому з „освобожденних" селян не прийшло на гадку пожуритись, якимби способом тую решту землі, що лишилась в руках дідичів, — придбати до своєї, селянської. Почали страшно пити, наробили скоро довгів, від довгів платили не процент, але лихву, — і се було початком добровільної панщини. Додаймо до того другу, природну причину, а то: роздроблення наших селянських ґрунтів через приріст населення — і маємо наш нинішний стан, стан безземельних і малоземельних нуждарів.

На всяке лихо, яке нас тисне не з нашої вини, нема що нарікати, ані себе винувати, бо се нічо не помагає. Але своє лінивство до просвіти, до спільної праці, своє піянство і брак віри у свої сили — мусимо ставляти собі щораз перед очи, мусимо щораз собі докоряти і себе винувати! Се на те, щоби ми другий раз ніколи таких самих блудів чи дурниць не повторювали, щоби з минувшини навчилися ми, як нам поступати нині.

Давно вже є доказана та правда, що спільними силами можна творити великі річи. А що ми, селяни, представляємо собою дуже велику силу, то о тім чейже не треба нікому дуже долобати. Щож та наша сила по панщині робила? Чи спала, чи дрімала, чи на чужих працювала? Пригадаймо собі нині!

Силу представляють лише люди освічені і зорганізовані. А темний темному дороги не покаже і щоби темну, народну масу просвітити і лиш доброго учитя, треба до того людий мудрих, доброї волі і не слабодухів. І по освобожденню зпід панщини одна часть наших щирих і правдивих просвітелів учила нас, що наша сила і добробут є в нас самих що як собі постелимо, так і будемо спати... Учили нас, що ми є великий Народ, не якась прищіпка других народів, що маємо свою історію, культуру. Учили нас, що чуже треба шанувати, а своє любити і що лиш те буде наше, що собі придбаємо власною працею.

Та на жаль, найшлись були люди, які в тій простій селянській масі, що лишилась майже без інтеліґенції, зі самими лише священиками — не добачували вже життєвої здібности і енергії! Найшлись були люди, що злякались свого власного убожества і стратили віру у свої власні сили. Їм стало стидно за свою просту і погорджену народну мову, бо чужі магнати з неї посміялись!.. Політики-Москалі, що би відтягнути українську інтеліґенцію від праці з народом, покепкувались з нашої мови і говорили: „Се мова пастухів і свинопасів". І коли ті люди глянули на північ, а там велике царство-государство, з великим царем-самодержцем з міліонами війська!.. І подобались їм ті величаві чужі палати, заімпонувала їм велич царської сили і вони давай нас научати: що мі є відламок російського народа, що нам треба просвіщатись московським „литературним язиком" і що лише звідтам, від царя ждати нам спасення... Се були так звані і добре нам знані — москвофіли.

Були межи ними також люди ідейні, які старалися в себе вмовити, що ми дійсно з Москалями „оден народ", бо се навіть досить гарно виглядало: оден великий нарід, одна велика держава... А я знов скажу, що ще гарніше булоб, якби на цілий світ був один нарід і держава, але щож? Фактам перечити годі! А хто заперечує дійсність, той поступав неприродно, а всяка протиприродна робота кінчиться нещастєм. (Коли згадую про москвофілів, то не про селян, бо селяни були баламучені і в тому нічого невинні).

Так то наша сила зуживалася в партійній гризні. Можна сміло сказати, що москвофіли здобували собі прихильників між нами, селянами, лише брехнею і підлотою. Плели нам такі байки, що мовляв — Українців видумали Поляки, що коли викинемо з письма твердий хвіст (ъ), то втратимо свою народність, а в своїх газетах, в осібних „монольогах", так свою мову плюгавили, що ніден нарід на світі не має в своїй історії такої ганьбячої карти, яку полишили наші передвоєнні москвофіли. Ціла їх „праця" — се киданнє колод під ноги Українцям. І яке лиш Українці заснували товариство для нашого піддвигнення, вони зараз закладали „своє". В послідних передвоєнних літах стали вони правдивими яничарами! Напр., не могучи заснувати свого асекураційного товариства, вони взивали селян, щоби асекурувались в чеській „Славії", аби лише не в нашому „Дністрі"! Газети і книжочки видавали дивоглядною тарабанщиною, якою ніхто ніде не говорить, або зовсім по московському. Агітували також за православієм, яке тоді зовсім підлягало власти царя.

Хоть як мала була сила москвофільства, то однак було воно великою перешкодою для нашого розвою. Воно заставляло нарід до братньої ненависти, роздроблювало наші сили і заставляло нарід до безділього чекання „ліпших часів". І щож дальше?

Нічого! Що самі собі придбали, те і наше! Дурнички нема, бо дурничка лізе боком. Цар нас не „спас", бо власний его нарід був з нього невдоволений і його скинено з престола. Селяни переконались, що Українці від Москалів зовсім окремий нарід, бо у війні всюди бували і все своїми очима виділи. Москалі самі мусіли признати Українцям державну окремішність, а „твердий знак" викинули з письма як непотрібну заваду. І так москвофільство в своїй старій формі соромно само собою мусіло загинути, наробивши нам передтим богато шкоди.

Згадую про старе москвофільство на те, щоби не ждати на когось, ажби нас хтось спас від біди, бо час не чекає. Знаю громади, де панську землю можна було легко купити, але в спільній згоді, цілою громадою, і з вірою у свої власні сили. Такі річи можуть лише творити люди тверезі і ощадні. При тім мусять се бути люди морально здорові і сталих переконань: бо хто щодня дістає инакший „розум", то се чоловік непевний.

І власне нині всяких непевних людий мусимо пізнати, бо коли такі люди щей беруться нас научати, то їх „наука" також дуже непевна! На таку непевну науку пустилася нині одна часть збанкротованих москвофілів, які — користаючи з великої нашої темноти — сіють по деяких селах нову глупоту. При тім пізнаємо як ті „добрі людоньки" змінюють свої „переконання" і як вони нас, селян, хотять також „змінити". Та про це в слідуючому числі. — Селянин Т. М.

Другий український ярмарок в Станиславові.

В жовтни. в днях 3—7 відбудеться в Станиславові другий з ряду укр. ярмарок, себто виставa товарів і взагалі продуктів, які виробляє й продає український промисловець і купець. Під кличем „свій до свого", львівська преса подала звіт з віча скликаного Народ. Орган. м. Львова в справі організації укр. народнього господарства. На сім вічу обговорювано також справу укр. ярмарку в Станиславові, а п. О. Луцький мав про ярмарок реферат. В тім рефераті закликував прелєгент всіх львівських укр. промисловців і купців взяти участь в станисл. укр. ярмарку.

Та не лиш у Львові було актуальне таке віче: під сю пору, коли укр. нарід консеквентно тратить всі здобутки на політичнім і просвітнім полі, які здобув протягом літ за Австрії, слід нам над тим застановитися, щоби вже раз зорганізуватися на полі господарськім. Нам треба зорганізованого стану хліборобського, але й не менше стану промислового й купецького. Новітна нація повинна мати всі стани, а ті стани повинні працювати зорганізовано, коли нація хоче мати виглядн на краще завтра. У нас хліборобський стан організується (— чи вже досягнені бажані результати, тут не будемо розглядати —), але досі ніхто не брався солідно до організації середнього стану. Правда маємо початки таких організацій у Львові, трохи в Станиславові, але се покищо незначні і несмілі кроки.

От і тому треба щиро привитати думку відкриття укр. ярмарку а рівнож і виданнє ярмаркового купецько-промислового календаря.

Щож за користь може нам дати укр. ярмарок в Станиславові? Певно, ми не стягнемо на нього гостей чужинців, бо сей ярмарок поки що відкривається для нашої потреби. Він мусить стати для нас переглядом наших купецько-промислових сил, він мусить пред ставити укр. купця і укр. промисловця укр. суспільности мусить зарекомендувати його вироби і товари. Ярмарок має показати нашій суспільности, що і ми маємо купецтво, навіть дуже солідне, що і ми маємо своїх ремісників і промисловців, які можуть заспокоювати наші вимоги щоденного життя.

Тому участь в українському ярмарку в Станиславові мусить рішучо взяти кождий укр. ремісник, промисловець і купець з одної сторони, а з другої сторони укр. громадянство повинно численно його відвідати, щоби пізнати свій рідний промисл і торговлю.

Та щоби успіх і ефект ярмарку був не лише одноти жневий, лише щоби його наслідки були довше слідні, ярмарковий комітет рівночасно видає ярмарковий календар, який має бути реєстраційною, адресовою книгою укр. промислу, торговлі, укр. кооператив та вільних фахів. Виданнє сього календаря — адресової книги має бути започаткованнєм тої муравлиної організаційної праці, яку мусимо перевести серед нашого промислу й купецтва.

А щоби улекшити сю працю, тому повинен кождий укр. ремісник, промисловець, купець, укр. торгова установа, кооператива чи банк допомогти комітетови такий календар зладити. Щоби се осягнути, комітет збирає по всіх містах укр. земель адреси укр. пром.-торговельних установ, а кромі сього приймає платні оголошення до адресової книги. Комітет не сумнівається, що купецтво й промислові круги, розуміючи вагу такої адресової книги, візьмуть теж участь в ній, надсилаючи свої адреси й оголошення до неї.

Адресова книга, се не однодневка видана з нагоди ярмарку — се порадник громадянства в справах промислово-торговельних і тому, він повинен бути докладний.

Успіх ярмарку і адресової книги залежить від заінтересованих кругів, які своєю участю докажуть, що вони розуміють своє виїмково прикре економічне положення в теперішному часі і хотять організаційною працею добути собі краще завтра.

Примітка: Зголошення анонсів і адрес до адр. книги приймає: П. Самоверський Станиславів, вул. Возвинецька ч. 80. — га.

L. cz. Pr. 14|26|2. — W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw prasowych orzekł na mocy § 489 i 493 pk. 1) że treść artykułu umieszczonego w Nr. 34. wychodzącego w Przemyślu czasopisma perjodyczn. „Ukraińskyj Hołos" z dnia 22 sierpnia 1926. a) w ustępie p. n. „Neczuwana podija" od słów: „U Lwowi stałasia" do słów: „i bojałaś" zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) u. k. i występku z §. 300 u k. i art. III ust. z 17. grudnia 1862 Nr 8. Dzup. ex 1863. b) p. n. „z Polszczi i pro Polszczu" od słów: „A todi Polszcza" do słów: „majetsia szczo" zawiera znamiona zbrodni z §. 65 a. u. k. c) p. n. „Nowynky" od słów: „Wyłeńska biłoruska" do słów: „moskowskoji włady" zawiera znamiona występku z § 302 u. k. 27. że konfiskata tego numeru czasopisma „Ukraińskij Hołos" jest usprawiedliwiona, 3) że rozpowszechnianie rzeczonego artykułu jest wzbronione. Zarazem polecamy redakcji czasopisma „Ukraińskij Hołos", by po myśli § 20. ustawy prasowej treść orzeczenia tego bez powodów na pierwszej stronicy najbliższego numeru swego czasopisma umieściła. — Sąd okręgowy w Przemyślu Oddział VI. d. 21. sierpnia 1926. Podpis nieczytkiy.

Дописи.

З Канади. Околиця Лазаре, дня 1. серпня 1926. Boarding Car 63080. C.N.R. Extra Gang № 8. — Неділя. Кухар нині 1|„8 г. дзвонив в так зв. „генґебару“ на снідання, а не як звичайно, пів до семої і на той его знак повилазило в трох вагонів 38. люда до першого вагону на снідання. Я нині поснідав зі смаком. Правда сосіч (англійські ковбаски) був нині квасний і я его не їв, але за те їв кілька „гаркнексів з джемом“ (поланиці з комфітурою) два „паї“ (анг. тортв) і напився кави зі штучним молоком („Carnation milk“). Роботи нині нема, тому маю час писати сей лист до краю, до „Укр. Голосу“ про наше життя в Канаді. Мушу ужити в тім листі богато англійських слів вже вукраїнщених тут нашими людьми; тому, коли Хв. Редакції буде дещо незрозуміле, раджу замовити з Укр. книгарні в Вінніпеґу на „Main str“ (яку має якийсь Чех) наш підручник до скорого вивчення англійської мови (виданий якимсь Поляком). І ласкаві читачі най мені вибачуть, коли деяке слово буде незрозуміле — я-ж з гори завначую, що то є „Мої листи з Канади“.

Вже другий місяць роблю в канадійській компанії залізниць (Canadian National Railway) в „стілґеніку“ і в тій околиці закладаємо новий тор залізничий. На полі спимо в гарах (в вагонах) по 12—15 люда. Кождий має свою пріччу з матерацом, маємо свою кухню і „теньку“ (велику бочку) на воду, до того маємо ще „3. гандґари, 2. пушґари, тонґи, лайненбари, кльобари, джекі, шпайти, больци, шавфлі“ і всякий иньший потрібний нам „тульс“. Нас ту є около 15. наших людей — решта Англійці, є кількох Норвежців, двох Німців і оден Італієць. Бас і „foreman“ Англійці. Робиться денно по 10 годин, від 7. рано до 6. вечером, одна година призначена на обід. Платять нам по 30 центів за годину. Робота не є дуже тяжка: як каже Москаль, „дело йдьот — контора пішет — деньги будут“.

Робимо в двох місцях. В околиці „Miniota“. 30 анґ. миль від „Lazare“ в сторону Вінніпеґу, розбираємо стіл — забираємо тільки релі (шини) з старого тору, а ту гонимо столом. Передвчера змуфував нас звідтам (перевезено — змінено звідтам). По дорозі дочеплено до нашого ґеніку чотири ґари наладовані циндрою (жужелицею) і приказано нам з шавфлями в руках повилазити на циндру. Ми собі посідали як воробці на парканї і в часі їзди кидали циндрою на всі боки. Трафляли в телеґр. повсти (стовпи), в таблиці, в мости і пр. А зараз за стешінем (стацією) „Uno“ (Юно) ми скидали ту циндру на томпу, бо ту в тім місци тому тиждень пасенджер вробив река (особовий поїзд вивернувся — тільки два вагони). Ґарт був в роботі (тяжко було), бо сонце пекло як в пеклі а врештою я роботи з шавфлею не люблю. Мені більше подобається робота тонґами. В стілґеніку робить нас 18 людей, з них 16 носить релі, 1 стрітує (справляє) тайви (швелі) і 1 носить „генґебари“ (лучники до шин). Я впарувався до тонґів з одним канадійським бомом, який 15. літ в Канаді і до тепер, каже, що ще не має 15 долярів готівки.

Але хлопака сильний — знає добре роботу і добре по англійськи говорить. Питайте его „хто він є“ — скаже „я з Буковини“ — то значить — ще не жонатий. І мене питав, з котрого я повіту. Кажу я з борщівського. „А то „перепрашею“ каже (бо він сам з того повіту). Передімною робить в парі тонґами поляк-емігрант, бувший жовнір Галєра і Німець, молодий ще хлопака — тоже емігрант. Галерчик з кирпавим носом походить з „Мопорolski“ — не питав я его, з котрого він села і кілько миль з його села до міста, але ту він показує себе дуже цікавим і бувалим — а в дійсности дурний як чобіт. В третій парі працює один Норвежець білявий хлопака — зраджує інтеліґенцію, говорить добре по німецьки і англійськи з одним Англійцем, який тепер тоже прїхав з краю за 15. долярів з Ліверполю. (Тільки платять Англійці за переїзд водою до Канади). На зиму він вертає назад. — В четвертій парі підносять релі — два старі вуйки наші, вони вже троха і не годні, але так висять коло нас. В другім кінци релі працюють тонґами два бойси (хлопці) фармерські сини (наші) — нічим не цікаві — хиба що добре в карти грають в „open pockera“ (гра подібна до фербля). Шеста пара два зброковані (збанкрутовані) оден фармер і оден шторник (купець). В 7-мій парі два наші робітники — давно вже в краю і люди на місци. Заробляють ту гроші і до краю жінкам посилають. В 8-мій парі ходить оден „русскій“ з проскурівського уезду. Говорить добре по українськи, але видно по нім, що він „напитаний обще русскою ідеєю“. Здався, чи не буде то денікінський старшина, бо комендерує нами при підношуванню рель на все горло „ab hail“. (По нашому — гей руп — гей ніц). А цікавий він ще тим, що як но кухар задзвонить о 12. год. на обід — то він кидає зараз роботу на місци і біжить з криком „калокольчік дзвонить“. — З ним працює другий бом канадийськвй, але якийсь завадіяка, бо раз вже хотів кухара набити — щось не могли погодитися за гумбру (горівку). — Але я ту розписався на траві під осикою, а в ґарі Андрій, що тоже колись горівкою ґандлював і сидів за ню ту в корті (вязниці), співає попсованим голосом

„Ой піду я лугом лугом,
Де мій милий оре плугом“.

І чоловік, що в роботі ходить з желівним хлопцем джеком (малий лівар американський до підношування тору) махає до мене руками і кличе: „Петлюра — Петлюра, а йдіть, там вас кличуть співати“. — „Зараз-зараз“ кажу — звиваю свої папери і лист докінчу завтра. — Ласкавим читачам мушу сказати чого мене Петлюрою кличуть. Я серед своїх людей в диспуті на політичні теми виступив остро в обороні української державности і виказав неслушність і невмістність російського большевицького ладу як на Україні, так і в цілім світі. А було то зараз по трагічній смерти нещасного отамана і якийсь каже на мене: „то другий Петлюра“. Нічого — але я ту бачу, що серед своїх людей маю ту богато сторонників, навчив їх співати богато нових пісень стрілецьких а від них научився канадийських. — Може хто з читачів цікавий буде на тутейші пісні, то одну подаю в тім листі, яку ми собі з часта співаєм — фальшиво але щиро.

„Не дивуйся красний світе,
Що я в тобі так живу,
Ростуть в тобі всякі цвіти,
Веселости не маю.

Ростуть в тобі всякі цвіти,
Веселости не маю,
Я годину як заплачу,
Годину ся засмію.

Всяка птиця пару має,
Навіть дубове гиля,
А я бідний нещасливий,
Моєї долі десь нема.

Родина ся відцурала,
Батька-мати вже нема,
Що найлучше потеряв я,
Сам нещасний я остав.

А мав же я щастя в краю,
Але я го загубив,
Як поїхав я в Канаду,
Щобим гроші заробив.

Одних в майнах присипав,
Других ту каміня бе,
Третим руки обтинає
Машинове оруже.

Ой мав же я товариша,
І того я загубив,
Сам не знаю в котрім місци,
Що я его залишив.

Кінець кінцем і я мушу сказати, що ту в Канаді троха сумне життя — але люди добрі. Але мені коби хоч 2 тисячі долярів заробити (а їх ту по правді тяжко заробить), то я таки вертаю до краю до „Małopolski“, хоч і там нема добра жадного. Другий лист напишу з фарми по жнивах, які ту вже зачалися в Манітобі і в Саскечевані. Хв. Редакції і всім читачам пересилаю ізза води щиро українське: Здорові були. — Джов-?

З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

Попереднього разу ми писали на тім місци про господарку Польщі, а саме про те, де діваються з державної каси гроші, отже гроші з податків. А тепер скажемо дещо про справедливість й адміністрацію, бо грошева господарка, справедливість й адміністрація — це три найголовніщі підстави держави. Краківський „Naprzód“ ч. 186 п. н. „Konieczność gruntownej sanacji w sądownictwie polskiem“ пише в цій справі так: „Причина упадку польського судівництва лежить в сторонничім вимірі справедливости, в воєннім успосібленню, яке полишило в душі суддів кровожерність, що проявляєсь в практиці прямо неправдоподібною строгістю вироків, передовсім в політичних процесах, не говорячи вже про кріваве жниво, яке полишили по собі наглі суди. Воєнне успосібленнє суддів відчувають всі, бо проявляється воно в легковаженню людського життя, а тим більше людської долі. Арештованнє чоловіка, позбавленнє его найцінійшого дару — свободи, доконується з переражаючою легкостю і з цілковитим браком відвічальности. Легкодушні арештування, доконувані поліцією, часто свідомо безпідставно; легкодушне стосованнє судовими властями довготревалого арешту як запобігаючого середника; несумлінне проволікування в нескінченість слідства і легке відложування терміну судових розправ; легкодушне вирокованнє повітових та окружних судів, яке змушує майже у всіх політичних процесах до апельованння — то все повторюється постійно в процесах і карнім поступованню. Статистика діяльности карних судів кидає також сумне світло на долю вязнів і говорить про ненормальне урядованнє судових властей. Чи число карних справ є так велике, чи знов судді так нездарні, досить того, що величезне число справ — головно політичних — що року лишаєсь неполагодженим, а то число росте з року на рік. Недовірюванне, брак пошани для права, суддів і суду — це оправдані наслідки такого стану вимору справедливости. Про сторонничість судів і їх шовіністичний характер свідчать численні приклади зі судової практики. Стає перед судом як свідок поліцайський кандидат на комісара, або навіть „вивядовця“ політичної поліції і оповідає історію обжалованого. Коли оборона заперечує доказову вартість зізнання і питає, відки він то знає, — свідок заслонюється урядовою тайною хоч найчастійше та тайна є звичайною собі провокацією. І це вистарчить судови, а на протести оборони має суд дисциплінарну кару та постійне запевнюванне, що розправа веде ся безсторонно. Не тільки в тім напрямі робиться насильство над обжалованим. Був і такий випадок, що суд засудив тільки на підставі переслухання слідчого судді, а обжалованого виключив від переслухання, і через те вигребав найганебнійшу практику російського суду з часів революції 1905 р. Знаний є і такий випадок, що суд засудив на підставі відчитаного зізнання брата, який утік, а якого також обжаловано. Протест оборони, що брат може увільнитись від зізнань проти брата, пішов до протоколу, а обжалований до вязниці. Так в практиці виглядає безсторонність судів і не закаламучений нічим вимір справедливости. Істнуючий стан судівництва домагаєсь негайної направи. Бо нема держави без суду і нема суду без справедливости. Тимчасом в Польщі є вправді суди, але нема в них справедливости“. Таке пише дослівно „Naprzód“. Цю справу обговорює „Naprzód“ і в ч. 187 і п. н. „Ponura sprawa“ пише так: „В Польщі від квітня 1925 до квітня 1926 арештовано під позором політичних „проступків“ округло 13 тисяч осіб, а також польські суди за час від червня 1925 до лютого 1926 перевели загалом 381 політичних процесів, засуджуючи 1.379 інтеліґентів, селян і робітників на кару вязниці 2 393 літ! Є то тільки сухі числа, які подають число процесів, засуджених осіб і суму літ вязниці. Щоби зрозуміти великанську кривду, великанське нещасте, яке міститься в тих сухих числах, треба пізнати сучасні відносини по вязницях. Ті відносини хотяйби навіть не були так варварськими — як їх представили в своїх протестах члени ліґи оборони прав чоловіка, є в кождім разі низше всяких найпримітивніщих вимагань. Соймова комісія ствердила страшне переповненнє вязниць. В деяких вязницях число арештованих є 3—5 разів більше, як число місць, означене регуляміном даної вязниці. Таке переповненнє є в Рівнім, Луцку, Кракові, Лодзі та инших. Люде, яких арештується і саджається до вязничних келій, дусяться в зіпсутім повітрю і не можуть віддихати, а також ригають. В тих умовинах животіє у польських вязницях кількадесять тисячів людей місяцями, роками, часто до кінця життя т. є. доки їм сил вистарчить. Число вязнів в Польщі не є докладно знане. Урядова статистика не обіймає всіх вязнів, подає тільки числа, що відносяться до судових вязнів, в часі коли в поліцайських арештах, передовсім на східних кресах, передержується тисячі людей в слідстві — безправно, не лише по кілька тижнів, але і по кілька місяців в Рівнім, Володимирі, Столпцях, Білімстоку і тд. Статистика не обіймає також зовсім жовзірів, які перебувають в вязницях і військових арештах. Приблизно число вязнів в Польщі доходить загалом: в вязницях і арештах судових, поліцайських і військових до 48.000 або 50 тисячів людей. Коли від загалу населення відняти малих дітей, то покажеся, що в Польщі на кождих 1000 людей є 2 вязнів. Ніяка з европейських держав не має стілки вязнів, що Польща. Кілько нужди, кілько несправедливости, кілько кривди криється ще в сумерку вязничих будинків, яких стережуть пильно, щоб навіть соймова комісія не заглянула — годі ствердити. Коли мимо того справозданнє тої комісії випало в так чорних красках, є обовязком чисто людським проти такого стану річи безвинно протестувати. В загальнім числі вязнів в Польщі відсоток політичних вязнів є дуже великий. Треба то отверто ствердити, що між ними нема переступників в дослівнім того слова значінню. Не мають вони на сумлінню нічієго життя, нічієї крови, нічієї кривди. Є то люди, які таким або иншим способом дали вираз своїм політичним переконанням. Ото ціла їх вина. Не рідко находяться серед них одиниці, засуджені на підставі благих слідів „вини“. Був час, коли пачка комуністичних відозв, підкинена під двері помешкання, вистарчила до узасаднення вироку. Серед політичних вязнів стрічається часто засуджених на 8-літну вязницю; а й не рідко стрічається політичних вязнів засуджених на 15 літ вязниці; пересічна мірка вязниці — 6 літ, а вже лагідний вимір кари — 4 літа! Як в корінній Польщі стосується такий жорстокий вимір справедливости в першу чергу до комуністів, так на східних кресах вже дійсна поліцайсько-старостинсько-провокаторська банда („orgja“) гнобить і нищить Українців і Білорусинів. В однім місяці червні ц. р. в одній білостоцькій вязниці провадило голодівку 350 політичних вязнів, щоб виборoти собі людське обходженнє“. Таке пише „Naprzód“ і домагається амнестії (помилування) для всіх політичних вязнів в Польщі. (Українське віче в справі амнестії політичних вязнів відбулось у Львові дн. 1. серпня ц. р., але поліція его розігнала). — Про польську адміні-

---

Дмитро Макогон.

З української Буковини.

Під повисшим наголовком появилися в послідних часах у „Ділі“ дві статті, вислані від двох собі противних, воюючих таборів, яких дописувачі стараються „вірно“ представити політичне й громадське життя Буковини, розуміється, із становища своєї політичної ґрупи. Прочитавши уважно обі статті, міг я тільки ствердати, що „Хліборобська Правда“ й „Рідний Край“ не вдоволяються тією боротьбою, що її вводять між собою в Чернівцях, але стараються перенести відгомон тієї боротьби й за кордон. Це роблять вони мабуть у тім переконанню, що галицькому громадянству страх інтересно дізнатися, як панове Др. Когут і Краклія вміють вправно шпигати й взаїмно обкидати себе грязею. Боротьба, яку вводять буковинські провідники між собою, перейшла вже всі границі приличности й сталася звичайною вуличною лайкою а її подають буков. часописи, як духовий корм, своїм читачам. Та боротьба є дуже сумним явищем ще й тому, бо не розходиться тут о якесь ідейне суперництво, о програмові чи принціпові справи, а єдино тільки є вона боротьбою чисто еґоїстичної натури й власних інтересів. Теперішні малі буковинські політики йдуть утертим шляхом своїх великих батьків Василько et consortes і стараються в політики витягнути для себе як найбільше користи. А що румунське правительство не таке щедре на всякого рода заплати за „народню працю“, як це робило правительство бувшої Австрії, тому то між кількома особами в Чернівцях ведеться на житте й смерть шалена конкуренція вибитися у народні провідники й тим доказати Румунам, що, мовляв, я й тільки я є тією особою, яка в раві потреби може стати будь-якому вашому правительству у поміч.

Політика старих батьків ще й тепер дуже мститься на буковинсько-українському населенні. Як відомо, наші бук. посли старої Австрії були повсякчасно вірними й лояльними слугами віденського правительства, мовляв тому, бо те правительство було буков. Українцям рідною матірю: національне життя у всіх його ділянках розвивалося щораз красще, уряд не стримував його природного розгону, але навпаки піддержував те життя й пособляв його розвоєви. І кождий, хто не знав усіх тайн его національного життя, мусів признати рацію. Всі українські села покрились сітею ріжних товариств а вже обовязково у кождому селі мусіли бути „Читальня“ й „Каса“, инакше учитель такого села не смів навіть на очі показатися послови свойого повіту. А що посол у той час був для учительства паном життя й смерти, тому не дивниця, що учителі на випередки засновували у своїх селах всякі товариства, розуміється, стільки на те, щоб приподобатися послам і заслужити собі на імя укр. патріота. А знов посол міг похвалитися: за час мойого послования повстало у повіті тільки а тільки нових товариств, які я заложив, будучи на кождих загальних зборах. А ті перші загальні збори кождого нового товариства відбувалися дійсно в великою парадою, для послів роблено тріюмфальні брами, проти них виїздила обовязково „бандерія“, гук мозділів мішався з окликами „слава“ — а на те все гляділи цікаво селяне, втішаючись тим, що пани дадуть і добре їсти а ще ліпше попити.

Дуже рідко наші патріоти підготовляли селян до оснування якогось товариства, їм просто казалося, що відбудеться „парада“, приїдуть посли, буде що випити, тому треба всім явитися, щоби пани не сміялися з нашого села. Я самий був на перших загальних зборах такої читальні, де місцевий учитель інформував посла, що люди, „вбаламучені попом“, про те товариство не хочуть навіть чути. Він просив посла, щоб той у своїй бесіді не уживав слова „читальня“, бо ще готові цілі збори розбитися. І посол Спинул послухав свойого інформатора, говорив цілу годину про все а про читальню та її завданнє ані одним сліцем не згадував. Всеж таки „читальню“ відкрито, тихцем подано довірених людий до староства як виділових читальні, про самі збори й про працю учителя написано довгий допис до ґазети, — і буков. Україна зареєструвала одно просітне товариство більше. Вправді даного учителя коштувало привитаннє гостей і своїх громадян кількадесять корон, та він за тим не жалував, бо тим робом заскочив у ряди діяльних патріотів. Річ ясна, що велика більшість тих ріжних товариств не виявляли жадної діяльности, бо ними ніхто вже більше не інтересувався, нашим „діячам“ це зовсім вистарчало, як що в селі основано читальню, райфайзенку чи Січ, бо сільська інтеліґенція сповнила свій громадський обовязок.

Той мій закид не є звернений на адресу всего буков.-укр. вчительства, між якими були дійсно щирі й ідейні народні робітники, як пр. пок. Остап Попович, Лев Ясінчук, Осип Безпалко, Іван Герасимович, Сергій Канюк, Юрій Гордійчук і инші. Всеж таки число тих щирих робітників було незначне, більшість учительства придержувалася старої ще й користної методи.

З огляду на те, що перед війною народне шкільництво на Буковині дійсно стояло богато краще, як це було тоді в Галичині, бо в кождім селі, за виїмком гірських повітів, була переважно більше клясова школа, по більших селах жило по кілька, ба й по кількацять учителів, які обовязково мали сповняти „народню працю“ й стояти на чолі сільської політики. Тої праці вимагали від учительства інспектори й посли, та вимагали вони не того систематичного муравлиного труду в ціли повного національного освідомлення, а тільки в ціли підготовання громадян до соймових чи парляментарних виборів. Коли в якій місцевости трапився здібний агітатор, що зумів велику більшість своїх односельчан приєднати для кандидата укр. офіціяльної листи а ще проти кандидата Румуна, тоді сейчас таке село входило в ряди „дуже свідомих“, його прославляли по часописах, розуміється в обовязковою замітковю, що та свідомість це вислід праці цего а цего учителя. Переведенне виборів по думці Василька — це було головне завданнє усеї громадянської праці й національної політики. Учителі переводили ті вибори дійсно із добрим успіхом, тим більше, що правительство було також по тій стороні й всі сільські жиди, як „Jungruthenen“, почавши від дідича, посесора аж до коршмаря, зачисляли себе також до Васильківської партії. Таким робом буков. нар. вчительство сталося важним політичним чинником, воно „робило“ дійсно усю краєву політику, розуміється під найвисшим покровом своїх опікунів Василька і др. Смаль-Стоцького. Та „політика“ учительства була послами й відповідно нагороджена. Поминувши вже те, що платня нар. учительства Буковини стояла дотично своєї висоти на третому місці цілої Австрії, кождий учитель, як що він був слухняний і вірний послам, міг числити певно ще й на особисту нагороду у виді красшої посади, субвенції і т. п.

Такий стан панував приблизно до 1910 р. В тім році провід „Учительської Вільної Орґанізації“ обняв великий ідейник і теоретик уч. Омелян Іваницький а коли ще й до краєвої екзекутиви увійшли учителі, що не погоджувалися з політикою послів, тоді учительський орґан „Каменярі“ виступив до явної боротьби з посольською шкідливою діяльністю, яка тільки деморалізувала нарід, ширила корупцію, безхарактерність і користолюбство а не будувала ніяких основ до національного освідомлення й народного, культурного прибутку. Той опозиційний виступ кількох ідейних одиниць веднував собі між учительством щораз більше симпатиків, їх круг поширявся, а посли, не маючи вже повного довіря до учительства, для ратования свойого авторітету й для продовженння своєї давної політики, створили дивоглядну „партію двірників“ (начальників громад) мовляв, „чисто мужицьку партію“ з явною ворожою противучительською тенденцією.

Були всякі дані до думання, що погубна політика бук. послів мусить збанкротувати, тим більше, що в 1913 р. два головні представники тієї політики а саме Василько й др. Смаль-Стоцький поріжнилися між собою до тої міри, що в найкрасших особистих і політичних другів стали явними ворогами й взаїмно себе завзято поборювали. Др. Смаль-Стоцький із своїми приклонниками, які почали видавати під редакцією др. Мирона Кордуби часопис „Україну“, творив, попри „Вільну Уч. Орґанізацію“ рівнож сильну опозицію проти всевладного Василька.

Ось такий був дійсний стан на Буковині перед війною!

По розпаді Австрії утворився український уряд під проводом посла Омеляна Поповича й він, в порозумінню із деякими румунськими політиками, головно із др. Ончулом, перебрав від австр. правитель-

страцію, себто про те, як урядують польські урядники, пише польський пос. Пачек в „Naprzod-i“ ч. 200 так: „Польські уряди заливає повінь паперів і коли тої повени не загамується радикально, то польські уряди разом з урядниками втопляться в морі паперів. А тимчасом паперова повінь не устає. Реферати, кореферати, внески і контрвнески, питання й відповіди, окульники і розпорядки, інструкції й директиви, опінії й припущення, заперечення й вияснення, протоколи і реляції і т. п. „папері“ множаться дальше. Повінь паперів гамує урядованнє. Терпить на цім кождий чоловік, терпить і держава. Чим більше паперів, тим повільніще урядованнє. Кожда справа мусить „припасти порохом“, щоб „набрати урядової поваги“ і дуже часто її полагоджується тоді, коли вже по всім. Серед стосів паперів і актів більшу часть становлять папері „тайні“, „довірочні“, „дуже довірочні“, „до внутрішнього ужитку“ і тд. Польські урядники привикли до „довірочного“ і „тайного“ трактованнє справ. Є то свідомий чи мимовільний намір, щоби відгородити суспільність від урядників і урядів грубим муром. Але самі урядники губляться в паперах, так, що найчастійше не є вони в силі виснути зі стосу паперів ніякої мудрої думки. В відношенню до суспільности польські уряди обмежуються до рідких звідомлень і вияснень, дуже часто фалшивих, а з правила крутарських і туманних. І на тій то підставі повстають ріжні історії, підозріння, закиди, яких урядники чи не хотять, чи не можуть як слід вияснити. Польські уряди не заслугують на довіря, а буде то доти, доки не впаде той мур „довірочних“ і „тайних“ актів, які заслонюють суспільности очі на то, що діється в урядах. От „Głos Prawdy“ з 22. серпня ц. р. п. н. „Za kulisami Warszawskiego Urzędu Śledczego“ твердить рішучо, що варшавська слідча поліція „урядує“ в порозумінню зі злодіями і доказує то. І щож? Знову „тайність“ і „довірочність“ має прикрити діяльність мін. внутрішних справ Млодзяновского що-до тої справи. Мін. Млодзяновскі повинен поінформувати суспільність, що в слідчім уряді викрито такі а такі надужитя і „лотровства“, що внаслідок того пороблено такі а такі зміни в тім уряді, що дальше слідство веде прокураторія і та або инша комісія, що ті урядники, які „урядували до спілки зі злодіями“ будуть віддані під суд і тд. Коли мім. Млодзяновскі буде трактувати ту справу „довірочно“, то з гори можна ствердити, що в сумерках „довірочности“ урядники будуть гуляти безкарно. Жадаємо явности і усунення з польських урядів системи „тайности“ й „довірочности“. Таке пише про польську адміністрацію польський патріот посол Пачек.

Що чувати в світі?

На Союзі Народів правники предложили плян розширення Ради Союзу. Цей плян є такий: Число несталих членів Ради Союзу побільшено з 6 на 9. З того числа трьох вибирається на 1 рік, трьох на 2 роки, а трьох на 3 роки. Дальше предвиджує цей плян таке: Трьох членів з тих девятьох мігби Союз Народів більшостею двох третих голосів вибрати наново, але мавби також і право касації т. є. мігби в кождій хвилі відкликати несталих членів і зарядити нові вибори. Проти цего пляну виступила Італія, Польща, Швенія та инші держави. Польський делеґат навіть посварився був з французьким, делеґатом бо той плян не давав певности, що Польща буде наново вибрана до Ради, дальше — що Польщу Союз Народів не відкличе з Ради. Врешті Польща не годиться, щоб тих 9 несталих членів Ради вибирано льосом, бо тоді не знати, чи Польща витягнулаб льос на 3 роки. Врешті ухвалили одноголосно цей плян з тим, що Союз Народів (з огляду на Еспанію) може признати трьом державам поновний вибір, але до цего потнібно окремого голосованнє Союзу Народів і більшости двох третих голосів. Еспанський делеґат здержався від голосованнє, а польський делеґат голосував, але застеріґав, що Польща при відповідній нагоді буде все таки домагатись сталого місця в Раді. Еспанський делеґат не голосував, бо він вже на початку заявив, що Еспанія жадає сталого місця в Раді. Але Еспанію що-до сталого місця в Раді ніхто не підпер і тому еспанський делеґат здержався від голосованнє в тій надії, що за це Еспанія дістане Танжер. Та не легка справа з тим Танжером. Англія і Франція не від того, щоб дати Еспанії трохи більшу владу в Танжері, але щоби Танжер перейшов виключно в руки Еспанії, про це не хотять й чути. Також хотять вони допустити до управи над Танжером Італію, яка того домагається. Еспанія від самого початку грозила, що виступить з Союзу Народів, коли не дістане сталого місця в Раді або Танжеру і тепер дійсно вже не бере участи в Раді. Зі Союзу Народів вона не виступає, бо це ще гірше було би для неї, а тільки бокує, сподіючись, що може все таки вдасться їй щось виторгувати.

Большевики предложили Польщі, що хотять з нею заключити договір невтральности, т. є. зобовязуються не нападати на Польщу, а за те Польща має зобовязатися, що не нападе на большевиків. Польські ґазети пишуть, що це тільки політичне крутарство большевиків перед засіданнем Союзу Народів, щоб Польщу скомпромітувати і утруднити її становище в Союзі Народів. Так само минулого року був большевицький мін. заграничних справ Чічерін в Варшаві перед ґасіданнем Союзу Народів. Дальше пишуть польські ґазети, що большевики бажають заключити договір невтральности з Польщею тільки на випадок, колиб хто напав на Польщу або большевиків. Це власне не подобається польським ґазетам і вони пишуть, що Польща не заключить договору невтральности без порозуміння з балтійськими державами і без згоди Франції та Анґлії. Це заявив також виразно польський мін. заграничних справ Залеські. — Недавно подорожував по большевицьких республиках жидівський ґазетяр і діяч Рубін Брайнін. Він був передтим в Палестині і належить до світової спілки Жидів, які, головно з Америки, підпирають величезними сумами жидівську кольонізацію на Україні. (Недавно вислали вони з Америки на цю ціль 15 міл. долярів!). Отже цей жидок так собі подобав Україну, що виголосив в Москві промову, в якій говорив, що „нема ніякої ріжниці між жидівською кольонізацією на Україні, а кольонізацією в Палестині“. Отже большевики забирають українському народови що найкращий чорнозем і роблять над Чорним морем жидівську республику. Ця большевицька політика мусить стрінутись з рішучим опором українського народа і вона мусить провалитись, бо український нарід не може позволити, щоб українська кервавиця — український ґріш з податків йшов на жидівську кольонізацію України, на страйк анґлійських вуглекопів, на війну в Хінах, та на аґітацію в найдальші краї — а тільки не на українські всенаціональні і вседержавні потреби. — Заграничні інжінери розсліджували через два роки земні поклади в курській ґубернії (ця ґубернія була давніще зовсім українська, тепер напів змосковщена), і відкрили, що в цій ґубернії є залізної руди в троє більше, як має ціла Европа. Ті інжінери обчислили, що з курської ґубернії можна буде видобути 40 міліярдів тон заліза, підчас коли з цілої Европи можна видобути заледви 13 міліярдів тон. Це відкриттє може зробити революцію в світовім металюрґічнім (залізнім) промислі, але поки-що большевики через свою большевицьку господарку й політику, не мають ні ґрошей ні інжінерів, щоб це залізо видобувати.

Німеччина не вислала своєї делеґації до Союзу Народів, бо чекає, аж всі згодяться, щоб вона приступила до Союзу Народів і щоби крім неї ніхто не дістав сталого місця в Раді. В комісіях Союзу Народів заступають Німеччину німецький амбасадор в Парижі Геш і правник ҐАвс. Німецькі ґазети пишуть, що як вже не буде нічо стояти на перешкоді приступленню Німеччини до Союзу Народів, то мабуть поїде до Женеви німецький канцлер (премієр) др. Маркс, а то тому, що під Женевою є на ліченню анґлійський премієр Болдуін, а також до Женеви приїхав французький прем. Поанкаре і мін. заграничних справ Бріян. Отже вони разом будуть нарадуватися над світовою політикою. — Згадати також треба, що Рада Амбасадорів післала знов три письма до Німеччини; в однім домагаєсь розпущення цивільних організацій о військовім характері; в другім — розпущення всіх жовнірів, яким скінчилась військова служба; а третє письмо домагаєсь, щоб Німеччина не робила трудностей для контрольної комісії. Є це політика, щоб Німеччину не надто легко допустити до Союзу Народів.

Анґлійський парлямент по бурливій дискусії продовжив 231 голосами проти 91 надзвичайні повновласти для уряду. Це тому, що страйк вуглекопів треває дальше і нема виглядів на скоре укінченнє. Вуглекопи дістали з Америки оден міліон фунтів штерлінґів підмоги. — Бувший анґлійський мін. скарбу Филип Сновден взяв в оборону Німеччину і написав недавно про скасованнє окупації Надренії так: В Европі може бути мир, коли між Німеччиною а Франціцією будуть добрі взаємини. Світова війна не принесла ніякої побіди. Добрі міжнародні взаємини є так довго неможливі, як ще часть Німеччини є обсаджена чужими військами. До того на Німеччину наложено велику контрибуцію — по пляну Доса. Але нема ніодного чоловіка, який дійсно віривби, що цю контрибуцію може платити Німеччина на стало. Добрі взаємини між Німеччиною і Францією і всіми воюючими державами зі світової війни можна привернути тільки тоді, коли подарується всі воєнні довги і контрибуції.

Еспанія має клопіт і в себе в дома і в Союзі Народів. А саме диктатор ґен. Прімо де Рівера не тільки що не зумів зєднати собі своїх противників, але ще більше подразнив їх арештами, переслідуваннєм, конфіскатами їх ґазет і тд. Тепер виступили проти него і офіцири за те, що він роздавав протекційні аванси в війську, і навіть прийшло місцями до бунту. Бунтівники перервали телєфони й телєґрафи з заграницею. Тому Прімо де Рівера подався до димісії, але король димісії не приняв. По останнім вісткам Прімо де Рівера згодився на домаганнє офіцирів. Щоб ратувати себе перед упадком, казав він своїй партії „патріотичній унії“ (це щось таке як в Італії фашистівська партія, але значно слабша) уладити в половині вересня народне голосованнє, чи Прімо де Рівера має лишитись дальше диктатором, чи ні. Про людське око, це робить нібито на власну руку „патіотична унія“, а не по наказу Пріма де Рівери. Але його противники виразно заявляють, що це всьо єго робота. Він хоче нібито через голосованнє далі бути диктатором. Таксамо бувший диктатор Греції Панґальос казав вибрати себе президентом Греції. Але як Панґальосови не послужив плебісцит, так мабуть і диктаторови Прімо де Рівері також не поможе. — Не повелось Еспанії і в Союзі Народів, бо не признано їй сталого місця в Раді. Тепер Еспанія відкликала свого делеґата зі Союзу Народів і заявала, що доки не дістане або сталого місця в Раді, або Танжеру, доти не буде брати ніякої участи в Союзі Народів. Анґлія й Франція заявили, що вони готові дещо попустити Еспанії що-до Танжеру, але рішучо не годяться віддати Танжеру виключно Еспанії. Танжер — це важне портове місто в Марокку над Атлянтійським океаном. Від 1923 р. управляє ним до спілки Франція, Еспанія й Анґлія. А що до цеї спілки не допущено Італії, тому вона намовила Еспанію, щоб вона домагалась або Танжеру, або сталого місця в Раді, а рівночасно заявив італійський прем. Муссоліні, що Італія бажає також управляти до спілки Танжером. Але коли Італія побачила, що Еспанію ні щодо одного, ні що-до другого не підпирає ніяка держава, то й собі умила руки і лишила Еспанію власній долі. Неповодженнє Еспанії в заграничній політиці викликує ще більше розяреннє в краю і кажуть, що диктатор ґен. Прімо де Рівера піде в дубину.

В Хінах нема ладу від р. 1911. Тоді то Хінці за намовою Японії і за її ґроші зробили революцію та прогнали царя. Від того часу Европа (головно Анґлія), Америка й Японія підплачують хінських ґенералів і вони воюють з собою. Це тому, щоби розбити Хіни, бо якби хінський нарід був обєднаний і зорґанізований, то він підбивби цілий світ (Хінців є 425 міліонів). Тепер воюють з собою три ґенерали: Чан-Цьо-Лін в Манджурії, маршалок Ву-Пей Фу в Монголії й середних Хінах і ґен. Фенґ в полудневих Хінах. Кождий з них має свою армію, а воює тепер зі собою 2 міліони людей. Кожда з тих армій має в собі менші самостійні армії і вони густо-часто воюють самі між собою, а вже куди вони перейдуть, там тільки руїни і пожарища. Війна в Хінах нагадує 30-літну війну в Німеччині, коли то остали тільки ті села і місточка, які були далеко від головних доріг, якими переходили воюючі війська. Не дивниця, що тепер в Хінах страшний бандитизм. Цілі відділи війська рабують, убивають, беруть до неволі цивільних людей і кажуть їм викуповуватись за великі ґроші. Бунти, перехід одних до других діються що дня. Тай кари ту нечувано жорстокі. Шибениці скриплять завсіди, офіцирам відрізують пилою голову, а жовнірам відрубують топором і виставляють для пострашку по вулицях міст. А треба знати, що в Хінах є два уряди: оден т. зв. центральний в Пекіні і другий т. зв. народний уряд в Кантоні. Центральний уряд є мальований, бо з ним ґенерали Чан-Цю Лін і Ву-Пей-Фу роблять, що їм подобається. От тепер Чан-Цю-Лін викинув большевицького посла Карахана з Пекіну, внаслідок чого большевики дуже розгнівались на него і ґрозять війною. Натомісць народний уряд має дійства Буковину у свій заряд. Той уряд вдержався дуже короткий час, бо вже 11. падолиста 1918 прийшла румунська армія з ґенералом Задеком і без всяких перешкод окупувала цілу Буковину. Український уряд, посли й инші активні одиниці вїхали за кордон, а буков. громадянство, яке ніколи не мало своєї самостійної думки, ні ініціятиви а звикло було тільки до наказів згори, осталося бідною, безахистною сиріткою, не знаючи, що йому робити та як пристосувати себе до нових політичних обставин.

Все повисше навів я у тій ціли щоб галицька суспільність, не зорієнтована гаразд у буковинських відносинах, могла зрозуміти, чому саме, як стверджує „Буковинець“ у своїм дописи в „Ділі“ з дня 3. серпня ц. р. „95% тих людей (урядовців) або відразу перейшли до державної нації, або станули на невтральнім, вичікуючім становищі. Перед війною було пр. коло 150 православних священиків, що признавалися до Українців, а тепер їх можна почислити на пальцях руки! Подібно сталося і з учителями та всякими урядовцями. А навіть між т. зв. незалежною інтеліґенцією поробилися поважні виломи“...

Так воно є дійсно й цей сумний обяв мене зовсім не дивує. Бук. українська інтеліґенція, ті всі колишні „народні діячі“, що єдино стільки задля власної користи й особистої поживи вдавали великих укр. патріотів, ті всі людці без надуми пішли служити новим своїм богам, ревно виконуючи усі забаганки не тільки рум. уряду, але ще більше рум. жандармів і сіґуранци. Тут не мається до діла із звичайною лояльностю, але із масовим девертирством із укр. табору. То явне, прямо цинічне девертирство розпочав прсф. Коралевич, оголошуючи в часописях, що від тепер почуває себе дійсним і правдивим Румуном і членом славної румунської нації. В його слідн пішли й инші бувші великі патріоти як пр. шкільний інспектор Василь Продан, голова „Укр. Школи“ та колишній діяльний орґанізатор Заставнеччини, того рода діячі, як Корнило Данилюк, Іван Сикот і богато — богато инших. Та що вже й говорити про звичайний рядовиків і підстаршин, — коли самі старшини, бувші укр. посли сповеврились укр. ідеї. От сойм. і парлямент. посол Николай Спинул, знатнійший урядовець през. Петрушевича, повернувши в Відня до Черновець, за марну, підрядну учительську посаду в селі Чагрі, яка в великій мірі була тільки компромітацією його особи, врікся всего українства й „вступив до румунської нації“. А чим ліпший від Спинула бувший славний посол Ґеорґій Лисан в Вашковиць, який продає себе кождому правительству, кождій рум. партії, як тільки вона дійде до державної керми. Нічим не ліпший і посол Антін Лукашевич, який в першій камері „Великої Румунії“ виступив із звісною ганебною заявою лояльности саме у той час, коли румунський постіл доптав і нищив просто вандальським способом усі, хочби й найменші обяви нашого національного життя.

З висше сказаного бачимо наглядно, що теперішні буков. політики, як добрі учні своїх давних учителів, придержуються стисло отсего правила: чий хлібець їм, тому й вірно служу. З такої „політики“ укр. нарід на Буковині не має найменшого хісна й він дальше жие у повній духовій темноті й несвідомости та паде жертвою невинної румунізації.

Тепер скажу ще дещо й про політичні партії укр. Буковини. Перед війною були на Буковині слідуючі партії: національно-демократична (офіціяльна партія послів), радикальна (слабо зорґанізована, бо її провідники як пр. Др. Теодот Галіп і Ґеорґій Лисан за ціну посольського мандату вступили до нац.-дем. а властиво до Васильківської партії) і соціял.-демокр. партія під проводом учителя Осипа Безпалка (той самий, що був опісля Петлюрівським міністром). Та партія була досить добре зорґанізована, чого найкращим доказом являється це, що в послідних соймових виборах вибрала вона в Чернівцях, проти волі Василька, учителя з села Каменки Миколу Гавришука послом до сойму. Гавришук (тепер учителюв в Чехословаччині) був першим соц. демокр. послом у буковинському соймі. Крім тих партій була ще політична ґрупа з органом „Україна“ так зв. народня партія, яка щойно почала свою орґанізацію й безсильна партія москвофільська під проводом о. др. Касіяна Богатирця.

Коли Румуни заняли Буковину, жадна партія довший час не важилася відновити своєї діяльности, в Чернівцях через 1½ року не виходив ніякий укр. часопис. На політичну арену виступили перші укр. соціялісти, видаючи свій орґан під редакцією бувшого шк. інспектора Сергія Канюка. Згодом укр. учительство відновило свою орґанізацію й 25. лютого 1921 р. появилося перше повоєнне число „Каменярів“ як орґан укр. народ. вчительства. З огляду на це, що в той час не було жадної иншої нац. ґазети, „Каменярі“, через увесь час свойого істнованнє (до липня 1923) не були виключно становим часописом, але заступали усі національні інтереси укр. народа на Буковині.

Коли в 1922 р. Сергій Канюк виступив в соц. дем. партії й почав видавати комуністичний часопис, провід соц.-дем. партії обняв учитель Кость Кракалія, який разом з госп. Гнатюком з Кіцманя був навіть з рамени тієї партії послом до румунської камери. Правительство ґенерала Аверескула не вдержалося довго, воно мусіло зробити місце ліберадам. Прийшло до нових виборів. Тим разом соц.-дем. партія не взяла Кракалію на листу своїх кандидатів і тому він виступив в тої партії й вступив до румунської цараністичної (мужецької) партії, якої центром є місто Кишенів у Бесарабії.

Національно-демокр. партію „від новила“ щойно у тім році (1926) Антін Лукашевич і др. Лев Когут з нагоди надходячих виборів. Тепер виходить в Чернівцях три політ. часописи: цараністичне „Хліборобське Слово“, соціялістична „Боротьба“ і нац.-дем. „Рідний Край“. Ті часописи провадять з собою завзяту боротьбу а працюють єдино у тім напрямі, щоб приготовити собі як найкрасший терен до майбутніх виборів.

Зовсім так, як це діялося на Буковині за австрійських часів. Одна тільки соц.-дем. партія є більше активною в реальній праці, вона не тільки орґанізує й освідомлює укр. робітництво, але займається також і загальними укр. справами, як пр. укр. шкільництвом і в тій справі скликала досі два краєві віча до Черновець, які були дійсною великою народною маніфестацією. Нац.-демократична партія увійшла, як каже „Буковинець“ в 169. ч. „Діла“ „в спілку з правительственною партією“, а цараністична звов всіми силами добивається до державного жолоба.

Галицька суспільність має своїх „хліборобів“ і знає чого може від них сподіватися. Богато менші надії можуть бук. Українці покладати на своїх послів і сенаторів, які є тільки добре платними аґентами правительства, бо коли вже самий Буковинець стверджує, що „мандати роздавало правительство“, — в такім разі уряд дібрав собі таких людей, які ніколи проти него не виступлять, але сліпо, без розбору виконують кожду його волю. Оден Кракалія, як опозиційний посол, міґби ставути в оборонї прав укр. народу й то тільки до часу, доки його партія не перебере державну керму. Коли це станеться, тоді він, як правительственний посол, піде слідами Васканів, Лукашевичів і инших. Всі румунські партії, якщо вони є в опозиції до „пануючої“ партії, обіцюють всякі благодати рум. меншостям, дібються до керми, про ті обіцянки забувають і на тій точці завсіди погоджуються із попереднім правительством та йдуть його слідами. В повоєнній Румунії вже всі головні румунські партії були репрезентантами уряду: цараністи й націонал. Аверескунці й ліберали — та всі вони не признавали взагалі українського питання в Румунії, бо, по їх думці, Українців на Буковині вовсім немає, є тільки вукраїнізовані Румуни й тих треба як найскорше привернути до прадідівської нації.

Буковина й досі жие у давнім сервілізмі, досі всі самозванчі провідники виводять темний, політично здеморалізований український нарід на базар і продають його кождому рум. правительству для своєї особистої користи. Коли тим шляхом буков. політики будуть провадити укр. нарід дальше, тоді в короткім часі Буковина станеться передвоєнним Закарпаттєм.

Др. Михайло Ков
лікар очей (окуліст)
ординує в Перемишлі вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку.

Книгарня Е. БІЛЛЄТ,
Перемишль, Площа на Браві ч. 5. поручає журнали жіночі, мужеські й діточі в великім виборі на зиму 1927. Богато заосмотрений склад в найновіщі белетристичні книжки. Книжки шкільні, проборн до писання, молитвенники, кілька разів денно свіжі денники. Всі замовлення з провінції виконуються відворотно за надісланнєм конта.

сно владу над полудневими Хінами, які мають найбільше населення і є найбогатші. Цей уряд підпирають большевики. От тепер армія цего уряду т. зв. народна армія побила марш. Ву-Пей-Фу і посуваєсь на Пекін. Полудневі Хіни під проводом хінських націоналістів виступають дуже проти Европи, Америки й Японії і за виїмком Американців вигонять всіх чужинців з Хін, а їх маєтки конфіскують. А що їх підпирають большевики, тому Анґлія дуже роздражнена тепер на большевиків. Також в середних Хінах є богато націоналістів, які сприяють полудневим Хінам.

ВСЯЧИНА

Українська Господарська Академія в Чехословацькій Республіці, єдина українська висока технічна школа, що складаєтся з трьох факультетів: аґрономічно-лісового, інжінерного та економічно-кооперативного, з чотирьохрічним курсом навчання, відкрила прийом нових студентів на академічний рік 1926—1927. В проханні про прийом має бути зазначений факультет, на якому прохач хоче студіювати. До прохання належить додати (оригінальні чи засвідчені копії) документи про закінчення середньої освіти, а також власноручно писаний життєпис та підписка коритися правилам Академії. — Прохання о прийняття належить подавати до 15. жовтня ц. р. на адресу Чехословація, Подебради, Українська Господарська Академія. — Навчання академії — безплатне. На удержання треба мати найменше — 500 кч.

Комунікат Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові. — Державний Банк Рільний філія у Львові (вул. Галицька ч. 21) одержав для всіх східно-галицьких Воєвідств асигнацію 196.000 зол. в призначенням цьої квоти на осінні засівові кредити. — З цієї квоти припасти може в пересічі на один повіт несповна 3.500 зол. — Поодинокі староства повідомили про ці кредити громадські уряди і поодинокі громади повинні вже внести збірні подання до Державного Банку Рільного. В збірних поданнях має бути подано: 1) імя і назвиско петента, 2) місцевість (громада), 3) остання почта, 4) політичний повіт, 5) простір ґрунту кожного петента в катастральних моргах, 6) вимінення квоти бажаного кредиту і подання ціла кредиту (в тім випадку кредит на засіви), 7) подання роду забезпеки кредиту (скриптовий кредит з солідарною порукою довжників), 8) посвідчення громади і староства. — Збірне подання належить внести до Державного Банку Рільного філія у Львові, вул. Галицька ч. 21. Кромі цього уділяє Державний Банк Рільний дрібного кредиту на індівідуальні подання рільників до висоти 1.000 зол. — Петенти обовязані постарати о друки, які продає Державний Банк Рільний філія у Львові по 40 сотиків від комплету. Комплет обіймає слідуючі друки: 1) подання стараючогося о кредит і залучники до нього, а саме: 2) інформації про петента, які має потвердити начальник громади при витисненні печатки і 3) два примірники квестіонаря для двох учителів, які теж має потвердити уряд громадський як вище.

Намічена реформа торговельного шкільництва. Як довідуємося з міродатних кругів, Міністерство Просвіти у Варшаві має признати абсольвентам трилітних шкіл торговельних право переходу до дволітного ліцея торговельного, до якого приймалося доси тільки абсольвентів шести ґімназійних кляс. Укінчення ліцея дасть право вступу на високі фахові школи. — Трилітню науку торговельну веде поки дволітну наша школа торговельна „Просвіти“ у Львові, вул. Корнякітів 1. Вона має також право вести торговельний ліцей і вписи до него буде приймати в днях 13. і 14. вересня 1926. Передтим можна вписуватись письменно через почту. Наука 15. вересня.

Есенції до горівок, лікерів і руму до набуття в аптиці „під Звіздою“ Перемишль Францішканська 2.

НОВИНКИ.

З краю.

На фільварку в Підгірцях коло Рудок двірський посіпака Пйотр Ґрабовскі застрілив місцевого селянина Андрія Каніцького. А сталось це так: Андрій Каніцький пас худобу в полі, яка перейшла на двірську стерню. Зявився двірський польовий і хотів загнати на фільварок худобу. Андрій спротивився, кажучи, що ніякої шкоди худоба не вробила. Тоді розлючений посіпака стрілив до него в карабіну і положив його трупом на місці. Що-йно опівля пізнав, що за це чекає його кара і втік. Поліція шукає за ним. — І так за це, що худоба зайшла на двірську стерню, відобрав виродок чоловікови життє. Влада повинна відобрати зброю всім двірським посіпакам. Кажуть, що Ґрабовскі діставав нагороду за кожду штуку худоби, зловлену на лані. Тому чатував укритий. Як тільки худобина поступила на двірський лан, він зараз заганяв, щоби дістати нагороду.

Ґазета Поранна з д. 2|9 ч. 7888 пише, що Міністерство справ внутрішних сконстатувало такі варварства поліції: В Долпотові (воєвід. станиславівське) в часі бійки убито Івана Паку. Тому, що убійника не можна було викрити, комендант місцевого постерунку вігнав ціле село на те місце, де лежав труп Івана Паки і казав всім по черзі вближатися до трупа і цілувати його в рукя, ноги і пяти. Тим способом хотів комендант викрити убійника, бо в селі є повірє, що убійник не може поцілувати того, кого забив. Та варварська практика не дала ніякого висліду, а довела до того, що кілька людей захорувало. Супроти того дальше слідство відступлено судови.

Село Старява коло Мостиск стало славним тим, що має спритних злодіїв, які від кількох літ крали в околиці коні і худобу взагалі. І тепер люди гейби на відпуст, здалека приходять до Старяви, що розпізнати свою худобу. Між злодіями є богатші господарі, якийсь Буба і Подільчин. Наслідком того впала неслава на ціле село, так що на ярмарку люди побачивши когось зі Старяви, кажуть: „Осторожно, бо старявський іде“. — Подібне діється і в Тучапах, повіту ярославського. Там крадуть дріб, вівці, збіже, взагалі що попаде. Оноді обікрали тучапського війта Чубоху.

Господар Дмитро Демків з Угорник під Станиславовом належить до таких людей, що всяким обманцям вірить, а за те обминає своїх людий. От і цей Демків, бажав дістати якусь концесію зі Староства. Замісць пійти до наших адвокатів, він вишукав собі якогось жидка Гартмана, який видурив він него 38 зол., обіцюючи йому виробити концесію. Що-йно опісля показалось, що дав гроші обманцеви і зголосився на поліцію зі скаргою. Але гроші пропали, а свідомі господарі сміються тепер з темного Демкова, що гроші роздаровує обманцям. Тому наші селяне нехай маються на осторожности перед обманцями. Особливо треба берегтись в містах перед такими, що то обіцюють наших селян завести до „доброго адвоката“ або до „доброго доктора“. Таким обманцям треба плюнути в лице і сказати, що порядний адвокат чи доктор не висилає агентів. Роблять це лиш такі адвокати і докторі, що туманять людей.

В Любачеві відбудеться другий раз асентерунок, бо перший уневажнено з приводу того, що військовий лікар Цайтлінґ і повітовий лікар Венцлевскі признавали рекрутів незвдатними до війська, а за це брали гроші.

В Балицях, коломийського повіту, о год. 1 в ночи хтось через вікно стрілив два рази в карабіну до сплячого управителя школи, Букатовича. Того, що стріляв не можна було вловити. Кажуть, що той Букатович є зненавидженний цілим селом. Перед тим був він учителем в селі Сороках і таке саме було.

Минулого тижня страшна буря перейшла понад повітом Камінка струмілова, наробивши великої шкоди. І так в Сільця бенькового пишуть, що ця буря повалила дерева на кільканайцятьох моргах, то повиривавши їх з корінем, то переломивши їх на пів гейби сірники. В селі буря повривала дахи, а нову хату одного господаря перевернула. Пірвала теж двох людей і кинула ними на віддаль кільканайцять метрів. Хмари були так чорні, що о год. 5 по полудні треба було світити. Люди страшно переляклись, молились, бо думали, що це збліжається конець світа.

Зі світа.

Румунія — це край бандитів, злодіїв, ошуканців. Та вже в найбільшу славу зріс неустрашимий ватажок Теренте. Перед двома роками его імя було голосне не тільки в Румунії, але і в цілій Европі. Він — то справді в геніяльний спосіб ворганізував величезну ватагу, обрав собі головну кватиру серед багон при устю Дуная (звідси й названо его „королем багон“), і в незвичайною зухвалостю і перебіглостю робив удачно численні напади, перекидаючись блискавкою з одного кінця Румунії на другий. Що хвиля він і его ватага перебирались за кого иншого (або як казали „зміняли шкіру“), а сам Теренте, кілька разів на день перебраний за кого иншого, богато разів був між румунською армією й цілою хмарою жандармерії, яка шукала його. Треба було аж такої сили, бо его ватага мала канони і скоростріли. Про него і его ватагу ми богато писали перед двома роками (між иншими про его виступ в Чернівцях). Румунський нарід склав про него богато оповідань, величаючи его як „короля багон“. Та врешті его ватагу розігнано, а Теренте десь щез. Одні говорили, що его ймили в Гамбургу, другі — що в Амстердамі, та що привезуть его на кораблі до Румунії. Тисячі людей виглядали день — в день в пристані Констанці Терентія, але вістка про его зловленнє була звичайною собі брехнею. А тимчасом мабуть Теренте або укривався таки в Румунії, або повернув до Румунії, досить що перед роком повідомив потайки одного ватажка, який був его правою рукою, а якого Румуни ймили і засудили на доживотну вязницю, що він вже небавом освободить его. З цим зрадився той ватажок перед иншими вязнями і то донеслося до вязничої влади, внаслідок чого его замкнено самого в окремій келії і збільшено сторожу. Але все таки цей ватажок утік одної ночи, но не вдалось ему вернути до Терентія, бо казали, що его застрілила військова сторожа. Від тої пори і слих загинув про смілого „короля багон“ і аж тепер він дався чути. Ото на Дунаю між Ґалацем а Браїлою серед багон усадовилась тепер грізна ватага збуїв, яка нападає і рабує кораблі на Дунаю. Околиця, в якій розквартирувалась ватага, для нападів досконала: зі заду заслонена горами, довкруги непроходимі багна і озера, на переді Дунай. На чолі цеї ватаги стоїть Теренте II. Не знати, чи це той самий Теренте, що в перед двох літ, чи его гідний наслідник. Ватага мов блискавка васкочує кораблі на Дунаю і рабує до тла. Дотепер ограблено чотири великі кораблі і шість ґалярів наладованих товарами. Залоги кораблів бояться плисти долом ріки до Чорного моря, тому загримуються в Браїлі. Румунські власти ворганізували сильну військову експедицію, але вона безрадна. Так Теренте прогадався знову, а румунський нарід знов зачинає оповідати про его найріжнородніщі пригоди.

Останні вісти.

В Еспанії вибухла революція.

Делеґації: французька й анґлійська заявились за тим, щоб тепер приняти до Ради і Союзу Народів тільки Німеччину, а претенсії инших держав до Ради відложити на пізніще.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

Конституючі Загальні Збори руханкового товариства і огневої сторожі „Луг“ в Перемишлі відбудуться в четвер д. 9. вересня ц.р., о год. 7 вечер в салі Тов. „Просвіта“. Проситься о численну участь. За За членів основателів: Др. Роман Секела.

Марусю — по що мучишся?

АЛЬБОРІЛЬ

самоділаючий середник до прання.

Пере сам

без тертя, без щітки і без мила, соди і т. д.
вистарчить намочити, варити і переполокати.

Білить сам

ясніще як сонце і ліпше як на травнику,
білля став сніжно-біле і свіжо-пахуче.

Убиває всякі бацили

і ощаджує богато часу, праці, опалу, грошей
є під ґарантією вільний від хльорну та инших шкідливих частей
і не нищить біля.

На споживчо-гігієнічній виставі в Варшаві 1926 р. відзначений

Золотим Медалем.

СПОСІБ УЖИТТЯ: Розпустити зовсім пачку Альборілю в 2—3 ведрах **зимної** води. Намочити білля в тім **зимнім** розтворі і лишити його так через ніч. Потім розпочати поволі варити білля, мішаючи від часу до часу. Вистарчить варити чверть години. Відтак легко перепрати і добре виполокати білля в теплій, потім в зимній воді. Білля стає зовсім чисте і сніжно-біле. Білля вовняне, кольорове, шовк і т. д. не вариться, лише легко і осторожно переться в теплім або зимнім розтворі.

Фабрика хемічна P. Strahl i S-ka, Szopienice G. Śl.

Всюди до набуття! **Всюди до набуття!**

Купується за готівку невеликі фільварки, млини водні і моторові а також инші промислові підприємства. Зголоситись до Др. В. Загайкевича, Перемишль.

Подяка. Отсим складаю публично признанне і подяку Вп. Др. Б. Зоненшайнови, операторови і лікареви хоріб уха, носа і горла, у Львові, ул. Академічна 14, за его надзвичайно совістне і старанне леченне моєї недуги ропного запалення уха і нервиці. — Цішки 31. VIII. 1926. свящ. Йоан Білак, парох.

Семінаристка, дочка священника, шукає лекції на селі, може уділяти початкових лекцій гри на фортепяні. Наталія Романівна, Сянок, Замкова 17, в п. Ленчиковоі.

МІД-ПАТОКА, чистий, без домішок, густий, під запорукою, в власної найбільшої галицької пасіки 5 кг. — 16 зол.; 10 кг. — 30 зол; 20 кг. — 59 зол. висилає за післяплатою оплатно: Евгеній Білинський в Збаражи.

Позір! Читальні і Аматорські гуртки!

Подільська **Театраль. Бібліотека** видала і продає слідуючі книжки: 1.) За Батька — В. Грівченка драма на 5 дій 2 зол. 50 с. — 2.) Поцілунок Юди, С. Белої, неса на 4 дії 2 зол. — 3.) Гріхи молодости, превесела комедія на 3 дії, перероблена з німецької на українську мову В. М. 2 зол. — 4.) Трьох до вибору, В. Мартиневича, превесела комедія на 3 дії 2 зол. — 5.) Потерчук, В. Мартиневича, неса на 5 дій 1 зол. 50 с. 6.) Міщане, В. Мартиневича, драма на 5 дій 1 зол. 20 с. — Всі ті книжки цензуровані! Книжки ті прошу замовляти на слідуючу адресу:

ПОДІЛЬСЬКА ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА
Тернопіль, Корженьовського 9.

Книжок за післяплатою не висилається, лише полагоджується замовлення за попереднім надісланнем грошей. Кольпортерам і книгарням дається значний опуст.

Стація бензинова
в Перемишлі при вулиці Ягайлонській коло Сяну
продає бензину легку, бензоль до прімусів, шмір, оливу, нафту, також мило і всякого рода пасти найліпшої якости і по цінах умірковаих.

Др. Прийма Остап
орд. в Перемишлі, Ринок 12
у внутрішних і жіночих недугах просвітлює **Рентґеном,** насвітлює кварцевою лямпою і Солюксом.

Др. Роман Мирович
веде канцелярію оборони карної **в Перемишлі,** ул. Ягайлонська ч. 6

Адвокат
Др. Володимир Левицький
веде адвокатську канцелярію в Зборові в домі п. Стойкенича проти Магістрату.

Др. ІВАННА ВІТОШИНСЬКА
ординує в діточих і внутрішних недугах, в Перемишлі, вул. Миколая 6. (бічна Чарнецького.)

ПОЗІР! Господарі і рільники ПОЗІР!
Приготовіть лен, коноплі, клоче і тд., яке треба вислати до
Єдиної Правдивої Ткальні Селянської „ВОЛОКНОПОЛЬ“
у Львові, вул. Врановського 2, ріг Замарстинівської 29,
котра вимінює те на готові вироби на найліпших і найдогіднішх умовах.

Треба безумовно звернути увагу на наше оголошенне, яке рівночасно висилається до кождої громади Річпосполитої Польської. Жадайте в кождій громаді оказання Вам нашого оголошення.
Безплатно висилаємо на бажанне пінники і прібки.
Агентів приймаємо.

Аптика і Дрогерія „під Звіздою“
істнуюча від 50 літ
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дрогерії.

Ооой!! найлучший серед ник до вигублення нагнітків і грубої шкіри.
„ПУХ“ рослинний пудер до волося надає волосям мягкість, пушистість, відтовщує і хоронить ясне волося від темнення.
Поручає

Купелі з квасом углевим.
Свіжі соли йодові, соляннові.
Сірка до купелів.
Таблетни соснові.
Води мінеральні правдиві і штучні.
Дрогерія В. Ґ. МУШИНСЬКОГО
Перемишль, вул. Францішканська ч. 2.

З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.

За Редакцію відповідає: Степан Навроцький.